

21. Športske aktivnosti u Stajnici

21.1. Stanje prije Drugog svjetskog rata

Ive Vuković

Kao i svugdje mladi su se u Stajnici bavili raznim aktivnostima kako bi skratili vrijeme. Jedna od njih bio je i nogomet. Iako su oduvijek bili njegovi veliki obožavatelji nikada nije djelovao organizirani nogometni klub. Razlog tome je nedostatak sponzora koji bi mogli financirati takve aktivnosti, ali i nedostatak igrališta, svlačionica i ostalog. Tijekom ljeta stajnički srednjoškolci i studenti vraćali bi se svojim domovima na ljetni odmor. Osim pomoći roditeljima u obnašanju poljskih radova skupili bi se na polju i odigrali pokoju nogometnu utakmicu.

Međutim, između dva svjetska rata bilo je pokušaja osnivanja ozbiljnijeg nogometnog kluba. Obitelj **Murković - braća Slave i Vlade** - bili su glavni pokretači ove ideje. Posebno su se istakli u sponzoriranju nogometnog kluba koji se zvao "Kapela". To je društvo za ondašnje prilike bilo dobro organizirano, iako se nije službeno takmičilo. Murkovići su dali građu za golove, dresove, kreč za omeđivanje rubova igrališta i zemljište uz Majoričin most pokraj pilane. Čim bi se pokosila trava, cijelo se ljeto igrao nogomet. Organizirano je nekoliko sekcija ovisno od uzrasta - od najmlađih pa do seniora.

Klub je imao bijele dresove s hrvatskim grbom na grudima, koje su izvezle domaće djevojke. Zaljubljenika za nogomet bilo je puno. Nakon jutarnje ispaše i obnašanja ostalih poslova u polju mladići bi pojurili na nogomet.

Kako je sve počelo?

Negdje 1925. godine u Stajnicu se vratio na ljetne praznike mladi stajničanin **Ive Vuković**. Usput je donio prvu nogometnu loptu. To je bila velika novost za tadašnju mladež. Interes je bio iznad svih očekivanja, iako su se roditelji zasigurno ljutili zbog ove ludorije. Odigravane su samo prijateljske utakmice, jer u ono vrijeme nije bilo službenih takmičenja. Kada se odlazilo na gostovanje

Snimak nakon nogometne utakmice HŠK "Kapela" - ŠK "Ličanin iz Jezerana, odigrana 1. rujna 1932. godine. Stoje: Ivica Tominac (poginuo na Bleiburgu), Joško Crnadak (poginuo na Bleiburgu), nepoznati, stari Parac, nepoznati, Ivica Prpić, Luka Mesić, Ivan Murković, Mile Vuković Pernar, u sredini sjedi Vlatko Vuković

NK "Kapela", 1938. godine

obitelj Murković davala je konjske zaprege. Kazivači se sjećaju da su se od tadašnjih igrača isticali: **Ivan Vuković-Murković, Mile Vuković-Pernar, Luka Mesić, Joško Crnadak, Ivica Tominac, Mile Mesić-Ivančić, Ivica Sertić-Frankov, Joško Vuković, Mate Sertić, Marko Mesić, Frane Šprajc** i drugi.

Bilo je bezbroj veselih trenutaka, ali i tragičnih, osobito kada je nenadano umro jedan od najboljih igrača i

veliki entuzijast i odličan nogometaš - **Ivica Vuković-Murković**, rođen 1909. godine. On je bio trener i kapetan ekipe. Zbog nepažnje nakon utakmice u Brinju, koja je odigrana 1940. godine, napio se još zagrijan hladne vode. Zbog toga je dobio jaku upalu pluća, od koje umire u bolnici u Otočcu. Čitava se Stajnica okupila na sprovodu.

Marija Mice Movrić sjeća se niza odigranih utakmica poput one odigrane **1. rujna 1932.** u susjednim Jezeranama, protiv ljutih protivnika - ŠK "Ličanina" iz Jezerana. U istom su danu odigrane dvije utakmice. Naši su dečki pobijedili u obje; rezultatom 11:0 i 5:2.

Godine 1932. došli su na gostovanje u Stajnicu nogometaši iz Drežnice, uglavnom tamošnji Srbi. S gostima su pristigli i jezeranski žandari sa zadaćom da "zaštite javni red i mir", jer su očekivali incidente. Kod naših igrača i vodstva ta je "humana" žandarska briga izazvala sumnje u njihove dobre namjere pa su otkazali odigravanje utakmice. To je vrijeme kada su međunacionalni odnosi na ovom području bili na izuzetno niskoj razini. Službena politika je preko športskih aktivnosti htjela prikazati kako su odnosi ustvari mnogo bolji. Treba napomenuti da je to vrijeme izuzetno opterećeno brojnim problemima i incidentima, poput "Stajničkih žrtava" iz 1925, "Senjskih žrtava", Velebitskog ustanka i ostalih događaja.

Neposredni nakon toga naši su nogometaši trebali odigrati utakmicu u Brinju protiv domaćeg "Sokolca". Tamo su htjeli doći s hrvatskim barjakom. Međutim, u Jezeranama su ih spriječili žandari, jer im zasigurno nisu mogli oprostiti neodigravanje utakmice s Drežnicom. Tom su ih prilikom upozorili da mogu proći ali bez barjaka. Igrači nisu htjeli odustati od svoje namjere, pa su se vratili u Stajnicu, izbjegavši time veći incident i moguću žandarsku intervenciju.

Preko djelatnosti ovoga kluba između svjetskih ratova mogu se sagledati vrlo nepovoljni odnosi službene politike prema borbi hrvatskog naroda za svoja prava.

21.2. Poslijeratne športske aktivnosti

Poslije Drugog svjetskog rata nogometna igra i nadalje ostaje omiljeni sport stajničke mladosti. Posebno su bili poznati susreti Brinjaka i Stajničana u kojima su često naši momci uspjeli pobijediti superiornije Brinjake. Tako je **1. svibnja 1960.** godine odigran susret između Stajnice i NK "Borac" iz Brinja u kojem su Brinjani pobijedili s rezultatom 2:1. Iste godine

Ekipa OŠ "Ljubica Gerovac" iz Stajnice u Brinju 1968. godine. Stoje slijeva: nepoznat, Zdravko Mesić, Mile Perković, Petar Perković, Slavko Obajdin, Zdravko Vranić, Mirko Sertić, Zlatko Sertić, Mate Mesić, Zlatko Mesić; čuče: Boris Vranić, Mile Sertić, trener Ludvig Kušanić, Dušan Tatalović, Zvonko Perković

ponovno su se susreli u susjednim Jezeranama na prvenstvu brinjskog kotara, ali ovaj puta Stajničani pobjeđuju sa 4:1. Tim je utakmicama bio nazočan veliki broj Stajničana, koji su zdušno navijali za svoju ekipu. Obavezno bi se nakon tih pobjeda slavilo na Dvoru do kasno u noć.

Svakako su bili zanimljivi susreti s ekipom Jezerana. Šezdesetih godina prošlog stoljeća svake se godine odigravala utakmica za "Mandalenu" u Stajnici, a nakon toga uzvratni susret u Jezeranama. Preko polja uvijek su išle kolone Stajničana u navijačku pomoć našoj ekipi. U povratku se orila pjesma, jer su Stajničani u većini slučajeva pobjeđivali protivnika.

Najveći trud za sakupljanje i uvježbavanje ekipe uložio je tadašnji mladi učitelj **Ivica Mesić**, dok je od jezeranske strane to bio **Anton (Tone) Sertić - Vidočin**. Od 1963. godine pa nadalje za ekipu Stajnice igrala je izrazito darovita generacija. Ovdje ih navodimo po zaseocima:

Čarapovo Selo: Marko Sertić, Rudolf Perković i Mirko Perković - Ispod rušve.

Sveti Petar: Mile Sertić - Aralica i Ivan Vuković - Kovač.

Majtinić Selo: Ivan Perković - Bizić i Ivan Vuković - Paić.

Rajkovići: Tomo Murković - Brko, Ivan Vuković - Barakaš, Tomo Krznarić i Mate Mesić - Šmit.

Žižići: Pave Vlahinić.

Brdo: Zdravko Milaković, Zdravko Šprajc i Slavko Šprajc.

Murkovići i Mesići: Ferdo Mesić, Nikola Murković, Joso Murković, Tomo Šprajc, Mate Mesić, Marko Mesić - Tečin i učitelj Ivica Mesić.

Prema kazivanju najjači sastav stajničke ekipe iz tog vremena bio je slijedeći: **Tomo Murković (golman)**, **Ivan Vuković - Kovač**, **Tomo Šprajc**, **Ivica Mesić i Ivan Vuković - Paić** (obrana), te napadači: **Marko Mesić - Tečin**, **Marko Sertić**, **Ivan Perković - Bizić**, **Rudolf Perković i Mile Sertić - Aralica**. Najbolji strijelac bio je **Ivan Perković - Bizić**.

Ekipa NK Borac" iz Brinja. Igrač Tomica Murković iz Stajnice (stoji drugi s desna)

1971. godine. Tada su se susrele ekipe “Stari” i “Mladi”. Uz nazočnost velikog broja gledalaca za “Stare” su nastupili **Luka Mesić, Mile Vuković - Kuta, Marko Mesić - Teća, Vlado Trtanj, Franjo Murković - Franić, Marko Mesić - Dako, Joso Murković - Brko, Ivan Šprajc - Miškac** i drugi. Mlade snage zastupali su **Tomo Šprajc, Nikola Murković, Ivica Mesić, Marko Mesić, Mate Mesić, Mate Mesić - Šmit, Joso Vlahinić, Pave Vlahinić** i drugi.

Krajem sedamdesetih i početkom osamdesetih godina prošlog stoljeća stajnička ekipa nastupa na brojnim malonogometnim turnirima. To je vrijeme kada tadašnji SSO pod pokroviteljstvom HNS organizira općinske omladinske lige. Tadašnja općina Otočac, koja je obuhvaćala i brinjsko područje, domaćin je tih turnira. Tako **1977. i 1978.** godine ekipa Stajnice nastupa na završnom turniru Općinske omladinske lige u Otočcu, gdje osvaja visoko 3 – 4 mjesto. Da bi nastupili na navedenom turniru trebalo je prethodno osvojiti prvo mjesto u skupini Brinje, što Stajničanima i uspijeva. Za “Stajnicu” su nastupili: **Mate Mesić – Špaco, Zlatko Dumenčić – Belan, Mile Perković – Bagur, Tomica Perković i Ivica Mesić – Capo.**

Najveći je problem predstavljao nedostatak nogometnog igrališta, odnosno zemljišta u državnom vlasništvu koje bi se moglo stalno koristiti za ove namjene. Uvijek je trebalo udobrovoljiti vlasnike zemljišta da na vrijeme pokose i pospreme sijeno, kako bi nogometaši mogli prići svojim aktivnostima. Igrališta su uglavnom bila na području “Bajera” i “Stare kuće”. Obavezno bi se dan nakon utakmice morali skinuti golovi, kako bi vlasnik mogao teren pripremiti za uzgoj “otave” ili oranje.

Posebno su bili uzbudljivi susreti učenika osnovnih škola Brinja i Stajnice, koji su uvijek

Turnir “Kutija šibica ‘84.”, ekipa “Jezeranke” u sastavu **Marko Vuković, Ivica Murković, Tomica Perković, Marinko Šprajc, Mile Borić, Mile Perković, Mislav Šprajc, Zlatko Dumenčić**

bili za obje strane izuzetno važni. Radilo se o isključivo o prestižu, zbog kojeg je poraz pobijedene strane uvijek značio katastrofu. Sjećamo se susreta šezdesetih godina prošlog stoljeća kada su Stajničani nerijetko odnosili pobjede iz Brinja. Nažalost, to su bile posljednje generacije kada je Stajnička osnovna škola imala jaku nogometnu ekipu koju je vodio učitelj **Ludvig Kušanić**. Ubrzano raseljavanje stanovništva učinilo je svoje...

Sredinom 80-ih godina okuplja se sjajna generacija koja će postići dosta zapažene rezultate. Najpoznatiji igrači toga vremena bili su **Zdravko, Mate i Zlatko Tominac, Zdravko Vuković, Zdenko Rajković, Ivica Murković, Mile Mesić – Šmit, Zlatko Dumenčić, Josip, Slavko i Stipe Movrić, Damir Krznarić, Ferdinand i Dubravko Vlahinić, Marinko Sertić – Tišljar, Mile Perković-Dara, Drago i Mate Mesić-Ivančić, Marko Vuković, Zdravko Perković-Antulić, Zlatko Holjevac, Mate Smolčić, Mile Borić, Mile Mesić, Mislav i Branimir Šprajc, Mladen Mesić, Tomica Perković, Darko i Zdravko Perković - Žrdonja, Predrag Perković, Mladen Perković, Ivica Mesić – Dako**, te igrači sa strane **Marko Draženović – Cvek, Mate Smolčić – Đuda, Vlade Levar, Tomislav Šebalj**.

Nakon pobjede u Drežnici

Mlada generacija predvođena Milom Mesićem i Josipom Movrićem sredinom 80-ih osniva ekipu “**ENDI Stajnica**”, koja uspješno igra do 1993. godine kada dobiva novog sponzora “**Sack**”. Nakon toga na području Stajnice osniva se nekoliko ekipa, da bi se 1999. ujedinile u jednu – “**ZIPPO Stajnica**”.

Najveći uspjeh postižu osvajanjem prvog mjesta na turniru u Drežnici **1988.** godine. Nakon povratka u Stajnicu slavlje je potrajalo duboko u noć

21.3. Stajnički malonogometni turnir

Stajnica je poznata i po nogometnom turniru koji se svake godine u srpnju održava povodom proslave blagdana *svete Marije Magdalene* na Brdu. Prve turnire obilježile su ekipe stajničkih zaselaka da bi kasnije prerastao lokalne granice. U početku je to bio susret ekipa Stajnice, Jezerana, Lipica, Križpolja i Brinja, da bi **1979.** godine turnir prerastao u općinske športske igre, dakle susret športšaš otočkog kraja. Uz dobru organizaciju postaje poznat na širem području zbog čega privlači brojne ekipe. Često su ovdje ekipe iz Otočca, Gospića, Josipdola, Senja, Rijeke, Novog Vinodolskog, Drežnice, Dugog Sela, Siska i Zagreba, dakle iz svih sredina u kojima žive Ličani i njihovi prijatelji. U početku su glavni organizatori turnira bili **Zdravko Vuković - "Šare"** i **Mile Perković - Dara**. Njima su u to vrijeme u organizaciji pomagali **Mile Mesić - Šmit**, **Mate Mesić**, **Zdravko Perković - Antulić** i **Zdenko Rajković**. Turnir je povremeno padao u krize, ali se entuzijazmom pojedinaca vraćao staroj slavi. Tako je nakon krize 1987. godine organizaciju preuzeo Mile Perković - Dara i od tada broj ekipa stalno raste, sve do početka Domovinskog rata. U početku rata broj ekipa opada, da bi sredinom devedesetih opet doživio snažnu ekspanziju, kada nastupa preko dvadeset ekipa. Dolaze i poznati igrači kao što su **Damir Milinović**, **Mario Strilić**, **Neno Smolčić**, **Ivan Turina**, **Vlado Bajza**, **Tomica Kemfelja** i drugi.

Godine **1991.** i **1992.** uspješnu organizaciju turnira preuzima **Zavičajni klub "Stajnica"** iz Zagreba, da bi nakon toga organizaciju pod pokroviteljstvom **Općine Brinje** preuzeo **Ivica Murković - Mura**, koji ga i danas uspješno vodi.

Stajnica je uvijek imala odličnu ekipu koja je na turniru zauzimala, u pravilu, jedno od prva tri mjesta na turniru. Nisu se zadovoljili samo tim uspjesima već sudjeluju i na drugim

Turnir 1992. godine u Stajnici. Ekipa ZK Stajnice: Dubravko Vlahinić, Mile Borić, Zdravko Perković, Ivica Murković, Tomica Perković, Mile Mesić, Mislav Šprajc, Joso Movrić, Zdenko Rajković, Ferdo Vlahinić, Branimir Šprajc

turnirima, poput poznatog malonogometnog turnira “Kutija šibica” u Zagrebu. Na njemu su nastupali pod vodstvom trenera **Tome Šprajca** i pokroviteljstvom sponzora “**Jezeranka**” vlasnika **Jose Vranića iz Jezerana**, “**Brinjska gradina**” vlasnika Vlade Pernara iz Trnovčice, **SACK-a iz Križpolja** i drugih.

Bez sponzora ovaj turnir zasigurno nebi uspio. Osim Općine Brinje svojim donacijama pomažu i brojni drugi gospodarski subjekti. **Mladen i Marija Kobeščak**, djelatnici IKOM-a iz Zagreba, svake su godine poklanjali po tri pokala najboljim ekipama na turniru.

I na kraju spomenimo dosadašnje pobjednike turnira:

<i>Godina odigravanja</i>	<i>Pobjednik turnira “Stajnica”</i>
1987.	“ENDI” Stajnica
1988.	“Razvala”
1989.	“ENDI” Stajnica
1990.	“ENDI” Stajnica
1991.	“ENDI” Stajnica
1992.	“ENDI” Stajnica
1993.	“CIPELIĆI” Josipdol
1994.	“BUFFET BRINJE” Dugo Selo
1995.	VP 71. bojna Rijeka
1996.	“HRVATSKI DRAGOVOLJAC” (vet.) Zagreb
1997.	“BUFFET BRINJE” Dugo Selo
1998.	“BUFFET BRINJE” Dugo Selo
1999.	“BUMERANG” Otočac
2000.	“MILAC” Brinje
2001.	“SVETI MATEJ” Rijeka
2002.	“DASOVIĆ” Brinje
2003.	“BUFFET BRINJE” Dugo Selo

Svakako treba napomenuti nekoliko vrlo talentiranih nogometaša iz Stajnice koji su nastupali u mlađim kategorijama zagrebačkog “Dinama” i “Zagreba”. To su bili **Mile Perković - Dara**, **Zlatko Dumenčić**, **Zdenko Rajković**, **Mislav i Branimir Šprajc**. Iz ovih je krajeva rodom poznati prvotimac NK “Dinama” i odličan bek iz šezdesetih godina prošlog stoljeća - **Zlatko Mesić**.

Treba napomenuti da su pojedini naši stajnički privrednici Zagrebu bili sponzori športskih aktivnosti. Tako je **Franjo Rajković**, vlasnik poduzeća “Rajković” iz Zagreba često imao svoju ekipu na značajnim nogometnim turnirima.

21.4. Poznati športaši

Stajničani su poznati športaši širom Hrvatske. Tako su se u Osijeku posebno istakli u moto-športu speedway-u **braća Tominac: Darko i Zdravko..**

Darko Tominac rođen 1955. godine u Ogulinu. Živi u Osijeku. Godine 1975. u sastavu ekipe “Osijek – Prelog” postaje ekipni prvak Jugoslavije u speedway-u, da bi iste godine postao omladinski prvak države a 1982. je i seniorski prvak. Ostvario je 40 nastupa za reprezentaciju Jugoslavije. S aktivnim bavljenjem prestao je 1990. godine. U lipnju 1991. stupa dragovoljno u ZNG, odnosno HV, u čijim redovima ostaje do 1999. godine kada je umirovljen.

Darko Tominac

Zdravko Tominac, rođen 1957. godine u Ogulinu. Živi u Osijeku. Prva mu je sportska ljubav nogomet u kojem je imao vrlo veliku perspektivu. Zbog naknadne ljubavi prema speedway-u prestaje igrati nogomet. U tom sportu postiže zapažene rezultate. Godine 1975. plasira se u I. ligu. Iduće godine postaje omladinski prvak Jugoslavije, a 1980. osvaja četvrto mjesto na prvenstvu Europe. Godine 1988. postaje prvak Jugoslavije. Godine 1990. potpisuje ugovor sa Speedway klubom iz Berlina i vozi u Bundesligi. Zbog rata u Hrvatskoj vraća se u Osijek i 22. lipnja 1991. dragovoljno pristupa u postrojbe ZNG odnosno HV u čijim redovima ostaje do studenog 1992. godine,

Zdravko Tominac

nakon čega se posvećuje samostalnom ugostiteljstvu.

Jedna od sportskih nada je i mladi **Josip Rajković** (1980) iz Zagreba, koji se uspješno bavi IRON MAN triatlonom, jednom od najtežih sportskih disciplina. Ona se sastoji od 3,8 km plivanja, 180 km vožnje biciklom i 42,2 km trčanja. Na takmičenju u Klagenfurtu (Austrija) Josip je ovu zahtjevnu disciplinu savladao za 10 sati i 20 minuta, što se smatra dobrim rezultatom. Ima dugoročne planove i vjerujemo da će do 30-te godine, kada nastupaju najbolje godine za ove športaše, postići niz zapaženih rezultata.

Zasigurno će ih u budućnosti biti još više.

Kazivači

Marija-Mice Movrić,
Zdenko Rajković,
Ivan Perković - Bizić,
Tomo Šprajc,
Zlatko Dumenčić,
Tomica Perković,
Zdravko Tominac
Mile Mesić - Šmit